 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 1/24

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH

W RACIBORZU

INSTYTUT STUDIÓW EDUKACYJNYCH

SEMINARIUM DYPLOMOWE

PRACE DYPLOMOWE

JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE

PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

STUDIA STACJONARNE

PRZEWODNIK

2023

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 2/24

Spis treści

I. UWAGI OGÓLNE	3
II. CHARAKTERYSTYKA PRACY	4
III. OCENA PRACY	8
IV. WYMOGI REDAKCYJNE	9
V. PRZYPISY, CYTOWANIA, BIBLIOGRAFIA	12
VI. INNE USTALENIA	17
VII. EGAZMIN DYPLOMOWY	18
VIII. WYNIKI STUDIÓW	18
IX. ZAŁĄCZNIKI DO PRZEWODNIKA	19

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 3/24

I. UWAGI OGÓLNE

Praca dyplomowa jest pierwszym samodzielnie napisanym przez studenta tekstem naukowym przygotowanym pod kierunkiem promotora.

Autor pracy dyplomowej kieruje się wszelkimi regułami i normami właściwymi dla dzieł naukowych. Powinien wykazać się następującymi umiejętnościami:

- dobór, selekcja oraz optymalne wykorzystanie literatury merytorycznej przydatnej do napisania teoretycznej, w wielu wypadkach - także badawczej części pracy;
- orientacja w zakresie metodologii badań pedagogicznych w celu zbudowania koncepcji pracy oraz założeń badań własnych;
- przeprowadzenie postępowania badawczego zgodnie z wytyczonymi podstawami metodologicznymi;
- uporządkowanie, opracowanie zebranego materiału empirycznego, dokonanie jego analizy oraz interpretacji;
- sformułowanie wniosków oraz sugestii adresowanych do praktyki w obrębie rozpoznawanej rzeczywistości edukacyjnej;
- zredagowanie tekstu pracy odzwierciedlającego stopień opanowania języka pedagogicznego, poprawnego pod względem logicznym, pozbawionego błędów językowych i stylistycznych.

Praca prezentuje także możliwości twórcze autora, stanowi jednocześnie ważny dokument, na podstawie którego przeprowadza się egzamin dyplomowy. Złożenie tego egzaminu z wynikiem pozytywnym jest równoznaczne z nadaniem studentowi tytułu zawodowego magistra, poświadczająco posiadanie kompetencji do wykonywania zawodu w obranej specjalności.

Promotor pracy pełni rolę opiekuna, mentora, przewodnika; wyzwala pomysły twórcze piszącego, pomaga w sformułowaniu tematu pracy, w skonstruowaniu jej struktury, systematycznie sprawdza i aprobejuje kolejne etapy pracy, zatwierdza ostateczną wersję koncepcji metodologicznej, udziela instruktażu co do sposobów i zakresu wykorzystania materiału empirycznego zgromadzonego podczas badań, poddaje kontroli zawartość treściową poszczególnych rozdziałów, czuwa nad jakością zredagowanego tekstu (sposób

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 4/24

ujęcia, poprawność rzeczowa i językowa, poziom rozwiązania problemów, strona graficzna pracy), ocenia także trafność sformułowanych wniosków z badań własnych oraz sugestii pedagogicznych. Dokonuje również oceny pracy poprzez sporządzenie recenzji.

Zachęca się promotorów, by skłaniali studentów do samodzielnego wyboru tematu swojej pracy. Nie zwalnia to jednak żadnej ze stron od obowiązku dbałości o merytoryczną oraz językową poprawność sformułowanego tematu, zgodnego ze studiowaną specjalnością.

Co do obszaru badań i jego zakresu – preferuje się zagadnienia w miarę proste, mało skomplikowane (metodologicznie i proceduralnie) odnoszące się do wybranych fragmentów rzeczywistości społecznej, edukacyjnej. Praca dyplomowa powinna mieć charakter empiryczny, zatem całość konstrukcji pracy zmierzać będzie do przygotowania, zaprezentowania i interpretacji badań własnych, uwzględniając logiczność wyводу i kompletność oraz adekwatność poszczególnych jej części względem tematu.

Celem badań powinno być rozpoznanie badanych zjawisk i procesów pedagogicznych oraz dostrzeżenie zależności pomiędzy przyjętymi zmiennymi. Praca powinna mieć charakter badawczy, aplikacyjny, odnoszący się do konkretnych użytecznych obszarów edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Tekst pracy magisterskiej pisze się stylem naukowym, który jest stylem bardziej formalnym i uporządkowanym, a przede wszystkim logicznym i obiektywnym. Należy używać języka jasnego, prostego, precyzyjnego i zrozumiałego.

II. CHARAKTERYSTYKA PRACY

Przewiduje się wyłącznie prace przygotowane przez jednego autora, napisane samodzielnie, nie mające znamion plagiatu. Powyższą okoliczność autor pracy oświadcza w stosownym oświadczeniu, stanowiącym integralną część pracy (Załącznik 2).

Praca magisterska powinna dotyczyć zagadnień i problemów badawczych teoretycznych i/lub praktycznych, opracowania analitycznego lub systematyzującego. Wykonanie pracy powinno wykazać umiejętności studenta w zakresie czynnego posługiwania się wiedzą nabytą w czasie studiów, analitycznego myślenia i logicznego wnioskowania, a także samodzielnego poszukiwania materiałów źródłowych. Napisana i pozytywnie oceniona

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 5/24

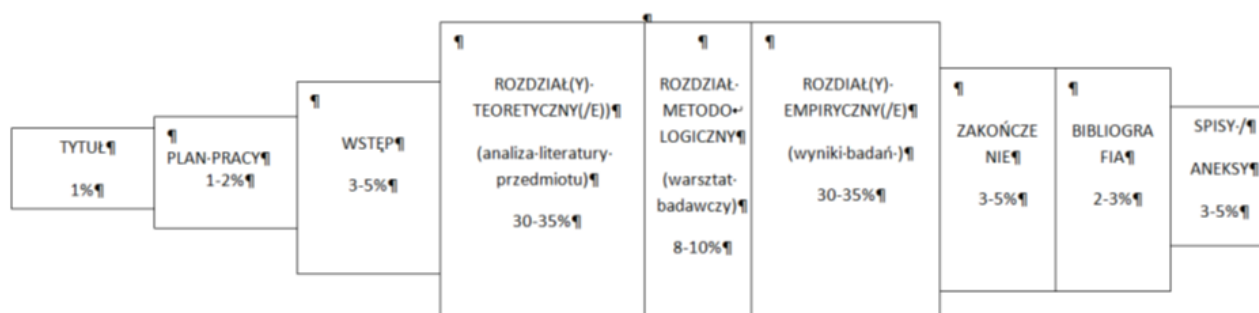
przez promotora i recenzenta a następnie obroniona przez studenta w czasie egzaminu końcowego praca dyplomowa jest warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów.

1. Problematyka pracy - powinna się koncentrować wokół zagadnień edukacyjnych, raczej instrumentalnych, empirycznych powiązanych z praktycznymi, a mniej teoretycznymi zagadnieniami, którymi zajmuje się pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

2. Objętość i struktura

Praca dyplomowa magisterska powinna składać się z następujących części: wstępu, części teoretycznej (1-2 rozdziałów i podrozdziałów), rozdziału metodologicznego, rozdziału empirycznego, zakończenia, wniosków i sugestii pedagogicznych, aneksu, spisu tabel i wykresów, diagramów, streszczenia, słów kluczowych oraz bibliografii. Strona tytułowa pracy powinna być sporządzona zgodnie z załączonym wzorem (załącznik nr 4).

Objętość – około 70 - 100 stron. Ogólny schemat pracy wyrażony w procentach:

Spis treści pracy dyplomowej magisterskiej powinien zawierać tytuły kolejnych rozdziałów i podrozdziałów oraz innych części pracy wraz z numerem strony na której się rozpoczynają, według wzoru (załącznik nr 5)

Na całość pracy - oprócz wstępu i zakończenia - składają się na ogół trzy główne części:

- **Wstęp:** 1 - 3 strony (poprzedza teoretyczną część pracy). Zawiera ogólnie zarysowane problemowe tło pracy, wprowadzające w przedmiotowe zagadnienia. Autor ukazuje pedagogiczną ważność podejmowanych problemów badawczych, ich aktualność, wskazuje na motywy wyboru tematu pracy. Informuje krótko o założeniach koncepcji i organizacji badań własnych, dokonuje też charakterystyki struktury pracy oraz zawartości poszczególnych jej części. Wstęp – to swoistego rodzaju „wizytówka” pracy, świadcząca o jej zawartości i wartości.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 6/24

- **Część teoretyczna:** około 30 – 40 stron. Nie można jednoznacznie określić ile rozdziałów powinna zawierać praca magisterska. Zależy to od tematu pracy i stopnia szczegółowości rozważań. Poszczególne rozdziały powinny być podzielone na podrozdziały, będące kompilacją syntetycznie ujętych rozważań zaprezentowanych na podstawie studium literatury przedmiotu. Autor może przedstawić tu także stan badań w obrębie wybranych przez siebie zagadnień. Dokonuje syntezy określonego wycinka wiedzy, będącej układem odniesienia do badań własnych oraz interpretacji ich wyników. Powinien podejmować jedynie te kwestie teoretyczne, które korespondują z zakresem badań.
- **Część metodologiczna (rozdział metodologiczny):** około 10 - 15 stron. Obejmuje jeden rozdział, w którym autor prezentuje, w sposób wyczerpujący, podstawy oraz założenia metodologiczne badań własnych. Wymaga podstawowych, odniesień do zagadnień definiowanych w literaturze metodologicznej – konieczne jest zatem podanie definicji wprowadzanych zagadnień metodologicznych. W zależności od charakteru badań część metodologiczna może przyjąć następującą strukturę:
  - . przedmiot i cele badań (główne i szczegółowe),
  - . problemy (pytania) badawcze,
  - . hipotezy – jeśli autor zakłada ustalenie zależności między zmiennymi; w przypadku badań diagnostycznych (opisowo-wyjaśniających) hipotezy można pominąć,
  - . zmienne, ich wskaźniki oraz mierniki,
  - . metody, techniki oraz narzędzia badawcze wykorzystane w procesie gromadzenia oraz opracowywania materiału empirycznego,
  - . organizację i przebieg badań, charakterystykę terenu badań oraz badanej próby;
- **Część empiryczna (rozdział badawczy):** około 30 - 40 stron. To rozdział poświęcony prezentacji wyników badań własnych, uporządkowanych zgodnie z problematyką badawczą. Poszczególne podrozdziały powinny być rzetelną interpretacją uzyskanych wyników badań z własną, autorską interpretacją dostrzeżonych zjawisk, w tym w odniesieniu do dotychczasowego stanu badań danej problematyki. Rozdział powinien zawierać wyjaśnianie, komentowanie, uzasadnianie dostrzeżonych zależności między zmiennymi, co rozumieć można jako tzw. dyskusję wyników.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 7/24

Znaczący udział w powstawaniu tej części pracy ma korzystanie z przeanalizowanej przez autora literatury naukowej, będącej istotnym wsparciem w dokonywaniu interpretacji rezultatów badań. Wskazane jest tu także odwoływanie się do doświadczeń własnych nabytych w procesie osobistego zetknięcia się studenta z rzeczywistością edukacyjną (szczególnie podczas praktyk pedagogicznych).

Oprócz trzech głównych części praca zawiera również:

- **Zakończenie** - około 3-5 stron. To część zamykająca całość pracy. Zawiera syntetyczną prezentację wniosków z części badawczej wraz z wnioskami (sugestiemi pedagogicznymi) kierowanymi do praktyki pedagogicznej.
- **Streszczenie:** nie powinno przekroczyć 2/3 strony. Jest częścią pracy zawierającą krótkie zestawienie informacji zawartych we wszystkich rozdziałach. Powinno być napisane w czasie teraźniejszym, bezosobowo, obiektywnie, bez osobistych komentarzy. Do streszczenia należy dołączyć słowa kluczowe (max.5).
- **Bibliografia** - spis literatury wyłącznie tej, która została wykorzystana w przygotowanej pracy – około 40 do 60 pozycji zwartych oraz czasopiśmienniczych, z pełnymi danymi bibliograficznymi, w układzie alfabetycznym. Dopuszcza się również źródła internetowe pochodzące z recenzowanych stron (np. przez wyszukiwarkę Google Scholar). Wzór sporządzenia zestawienia bibliograficznego znajduje się w punkcie V.2. Zaleca się promotorom, aby od samego początku współpracy z dyplomantem wdrażali go do solidności, rzetelności i precyzyjnego wyrażania swych myśli, by eliminowali teksty prac składające się z nadmiaru cytatów, tabel czy wykresów. Poprzez regularną pracę ze studentem oraz systematyczne śledzenie jego postępów w poszczególnych semestrach, należy zwalczać wszelkie próby nieuczciwego dochodzenia do końcowego etapu studiów.
- **Spis tabel i wykresów** – autor podaje wykaz wszystkich materiałów graficznych, które znajdują się w pracy wraz z ich odnośnikami w postaci numerów stron. Każdy kolejny wykaz należy rozpocząć na nowej stronie. Należy pamiętać o podaniu w treści pracy źródła danej tabeli, ilustracji (fotografii), ewentualnie autora.
- **Aneks** - załączniki pracy stanowią wszelkiego rodzaju materiały, które ze względu na swoją objętość lub charakter burzyłyby ciągłość pracy. Mogą to być wzory

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 8/24

zastosowanych narzędzi badawczych, schematy, procedury, wzory dokumentów, wyciągi z aktów prawnych itp. Załączniki powinny być ponumerowane i zacytowane w treści pracy.

III. OCENA PRACY

Praca magisterska podlega ocenie merytoryczno-formalnej dokonanej przez promotora i recenzenta, powołanego przez Dyrektora Instytutu Studiów Edukacyjnych spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Recenzję pracy przygotowuje zarówno promotor jak i recenzent.

Ocena pracy powinna obejmować między innymi:

- ocenę pracy pod względem formalnym (występowanie w pracy niezbędnych elementów zgodnych z jej charakterem, objętość pracy, poprawność przyjętego podziału pracy na części, logiczność i kompletność podziału, poprawność językową i stylistyczną, jakość wydruku i staranność edycyjną, czytelność zestawień tabelarycznych, wykresów, rysunków; uszeregowanie pozycji bibliograficznych zgodnie z przyjętym standardem APA;
- ocenę poszczególnych elementów pracy pod względem merytorycznym (wprowadzenie w tematykę pracy, w główne tezy, wyjaśnienie celowości oraz motywów podjęcia tematu i wątków z nim związanych, opis zawartości pracy, dobór literatury oraz innych źródeł oraz poziom umiejętności ich wykorzystania; ujęcie problematyki badawczej, umiejętność uzasadnienia celowości zastosowanych metod, technik oraz narzędzi badawczych, adekwatnych do podjętych badań własnych, konstrukcję części empirycznej odpowiadającej problemom badawczym; ilościowo - jakościową analizę wyników badań; logiczność oraz poprawność zestawień tabelarycznych i graficznych prezentujących materiał empiryczny; interpretację wyników badań, umiejętność dostrzegania istoty uzyskanych wyników badań, wnioskowania oraz odniesienia ich do literatury; syntetyczne ujęcie eksponowanych w rozdziale metodologicznym założeń i głównych wątków, wartość sugestii odnoszących się do praktyki pedagogicznej;
- ocenę nowatorstwa w ujęciu problemu oraz sposobu dalszego wykorzystania pracy.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 9/24

IV. WYMOGI REDAKCYJNE

- objętość pracy: około 70 - 100 znormalizowanych stron formatu A4;
  - praca drukowana jest dwustronnie, dostarczona na uczelnię w 1 egzemplarzu w oprawie miękkiej;
  - krój pisma: Times New Roman, czcionka 12 niepogrubiona dla treści rozdziałów, odstęp 1,5 wiersza; wcięcia specjalne - pierwszy wiersz 1,25; odstępy pomiędzy znakami standardowe (0 pkt.); pomiędzy wyrazami wstawiać tylko jeden znak spacji;
  - nie należy wstawiać nagłówek lub stopek z oddzielną treścią, np. tytułem kolejnego rozdziału; nie stawiać kropek na końcu tytułu rozdziału lub podrozdziału; na końcu wiersza nie mogą występować pojedyncze litery lub spójniki. Przeniesienie spójnika do kolejnego wiersza przy użyciu tzw. „twardej spacji” (kombinacja klawiszy: Enter+Shift)
  - marginesy po 2,5 cm, tylko lewy 3,5 cm., justowanie obustronne;
  - w pracy nie stosuje się podkreśleń oraz r o z s t r z e l e ń tekstu. Dopuszczalne są natomiast wyróżnienia kursywą bądź pogrubienia (za wyjątkiem treści rozdziałów);
  - tytuły rozdziałów pisać należy dużymi literami, zawsze rozpoczynając od nowej strony, stosując wyśrodkowanie, kapitaliki, pogrubienie oraz rozmiar czcionki 16
- przykład:

ROZDZIAŁ I

TYTUŁ ROZDZIAŁU

- tytuły podrozdziałów pisać należy dużymi literami, stosując wyrównanie do lewej strony, kapitaliki, pogrubienie oraz rozmiar czcionki 14;
- przykład:

1.1. TYTUŁ PODROZDZIAŁU

- w podrozdziałach niższego rzędu (jeśli występują) tytuły pisać należy stosując wyrównanie do lewej strony, pogrubienie oraz rozmiar czcionki 12.
- Przykład:

2.1.1. Tytuł niższego rzędu

- wszystkie tytuły (każdego stopnia) piszemy bez kropki na końcu zdania;

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK		Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie			Strona 10/24

- główne elementy struktury pracy dyplomowej - wstęp, kolejne rozdziały (nie dotyczy podrozdziałów), zakończenie, streszczenie, bibliografia, spisy tabel i wykresów, aneks - powinny rozpoczynać się od nowej strony;
- praca dyplomowa musi posiadać ponumerowane strony (numeru strony nie podaje się na stronie tytułowej i oświadczeniu). Pierwszą numerowaną stroną jest spis treści pracy dyplomowej. Numer strony należy podawać w stopce na środku dołu strony (czcionka 12);
- numeracja tabel, wykresów i rysunków ciągła w całej pracy za pomocą liczb arabskich (Rys. 1, Tabela 1, itd.). W tekście muszą znajdować się odnośniki do odpowiedniego wykresu, tabeli lub rysunku wykorzystujące w tym celu ich numer.

Tabele

- tytuł tabeli/wykresu określa się badaną zbiorowość statystyczną pod względem rzeczowym, czasowym i przestrzennym, zagadnienie (problem), którego dotyczy tabela, określa się kryterium grupowania zbiorowości, określa się jednostkę miary (np. liczebność, l. bez. (liczby bezwzględne));
- rysunki i tabele należy wyjustować. W tekście muszą znajdować się odnośniki do odpowiedniej tabeli lub rysunku wykorzystujące w tym celu ich numer;

Tytuł tabeli piszemy u góry - nad tabelą wg wzoru:

Tabela 1. Częstotliwość stosowania metod aktywizujących przez badanych nauczycieli przedszkoli publicznych i niepublicznych

L.p.	Częstotliwość stosowania	Typ placówki			
		publiczna		niepubliczna	
		N	%	N	%
1.	codziennie	50	25	78	39
2.	kilka razy w tygodniu	97	48,5	66	33
3.	raz w tygodniu	34	17	48	24
4.	rzadziej niż raz w tygodniu	14	7	6	3
5.	nie stosuję	5	2,5	2	1
RAZEM		200	100	200	100

Pod tabelami, wykresami i rysunkami podajemy źródło wg wzoru:

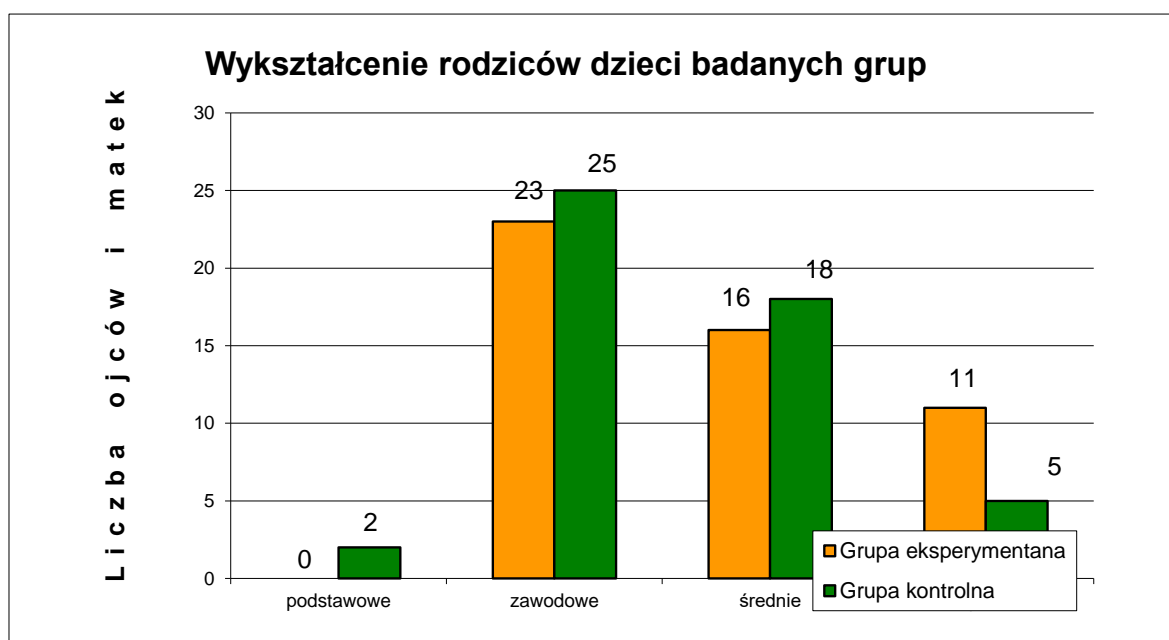
Źródło: obliczenia własne na podstawie analizy wyników ankietowania nauczycieli przedszkoli [czcionka 10, kursywa].

Uwagi edytorskie do budowy tabel:

- tabela powinna być kompletna, zawierać wszystkie niezbędne wyjaśnienia;
- tabela powinna stanowić logiczną całość i zawierać tylko konieczne dane;
- dane w tabeli muszą być tak uszeregowane, aby czytający rozumiał cel tabeli;
- jednostki miary muszą być ściśle określone (liczbowe, procentowe),
po sporządzeniu tabeli należy ją skrupulatnie sprawdzić, pamiętając, że nawet najmniejszy błąd podrywa zaufanie czytelnika do innych danych zawartych w tabeli, a tym samym do całości badania.

Wykresy

- wykres ujmuje zjawisko w sposób syntetyczny, w związku z tym zawiera mniej szczegółów niż tabela. Dlatego wykresy należy traktować jako uzupełnienie tabel. Wykresy nie powinny być przeładowane, muszą być estetyczne, pozwalać na wszechstronną ich interpretację. Każdy wykres powinien posiadać tytuł, źródło danych, na podstawie których został sporządzony, legendę, czyli wyjaśnienie zastosowanych symboli, znaków, barw oraz przyjętej skali;
- tytuł wykresu piszemy pod wykresem wg wzoru:

Wykres 1. Wykształcenie rodziców dzieci grupy eksperymentalnej i kontrolnej

Źródło: obliczenia własne na podstawie wyników ankietowania rodziców

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 14/24

- **Cytowanie pośrednie**

Cytowanie pośrednie dotyczy powoływania się na tekst, do którego autor nie miał bezpośredniego dostępu, który zna z innej pracy. Powinno być stosowane bardzo oszczędnie, np. gdy dana praca jest trudno dostępna lub niedostępna w znanym autorowi języku, oraz wtedy, gdy jej nakład został wyczerpany. W tekście należy powołać się na danego autora, ale odsyłacz powinien odnosić się do wtórnego źródła (z którego korzystaliśmy bezpośrednio) poprzedzony przymikiem „za:” (z dwukropkiem).

Stefan Nowak twierdzi, że wskaźnik to pewna cecha lub zjawisko na podstawie zajęcia którego wnioskujemy z całą pewnością, bądź z określonym prawdopodobieństwem iż zachodzi zjawisko, które nas interesuje (za: Pilch, Bauman, 2001, s. 53).

W bibliografii umieszczonej na końcu artykułu powinno się znaleźć źródło wtórne (to, z którego autor korzystał), czyli (uwzględniając powyższy przykład):

Pilch, S. Bauman, T. (2001). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Żak.

2. Zapis bibliografii

W stylu APA zaleca się stosowanie jednolitej bibliografii, bez wydzielania poszczególnych sekcji typu: źródła, literatura, dokumenty urzędowe, ustawy, źródła internetowe.

- **Artykuł w czasopiśmie**

Autor, A. (Rok). Tytuł artykułu. *Tytuł czasopisma*, Tom(Numer), strona początku–strona końca.

Bryś, B. (2013). *Rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych uczniów. Dyrektor Szkoły*, nr5, s. 52-59.

Jeśli artykuł posiada numer DOI (Digital Object Identifier), należy podać go na końcu zapisu bibliograficznego.

Śliwerski, B. (2012). *Pedagogika w potrzasku między humanistyką a naukami społecznymi*. *Ars Educandi*, (9), 40-55. <https://doi.org/10.26881/ae.2012.09.03>

Jeśli artykuł nie posiada numeru doi, ale jest e-periodykiem wydawanym wyłącznie w internecie należy podać jego adres url.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 15/24

Nowak-Dziemianowicz, M. (2013). Narracyjne możliwości pedagogiki a kryzys kultury i wychowania. Forum Oświatowe, 3(50), 35-60.

<https://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/151>

Po numerze DOI oraz po adresie url nie należy stawiać kropki

- **Książka**

Nazwisko, X., Nazwisko, X. Y. (rok). *Tytuł książki*. Wydawnictwo.

Śliwerski, B. (2012). Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości. Impuls.

W 7 edycji stylu APA nie zapisuje się miejsca wydania książek, jedynie wydawnictwo.

- **Książka napisana pod redakcją**

Nazwisko, X. (red.). (rok). *Tytuł książki*. Wydawnictwo.

Grudziewska, E. (red.). (2017). Diagnoza w socjoterapii. Difin.

- **Rozdział w pracy zbiorowej**

Nazwisko, X. (rok). Tytuł rozdziału. W: Y. Nazwisko, B. Nazwisko (red.), *Tytuł książki* (s. strona początku–strona końca). Wydawnictwo.

Kata, J. (2017). Diagnoza socjoterapeutyczna młodzieży. W: E. Grudziewska (red.), Diagnoza w socjoterapii (s. 121-139). Difin.

- **Gazety i czasopisma, które nie są periodykami naukowymi**

Nazwisko, X. (rok, dzień miesiąc). Tytuł. *Tytuł gazety*. (Numer), strona początku–strona końca.

Bochenek, J. (1998, 20 grudnia). Przetarg atlantycki. Wprost. (51), 95-97.

Odsyłacz w tekście głównym: (Bochenek, 1998).

- **Gazety i czasopisma w wersji online**

Należy przywołać stosowny adres url . W 7 edycji APA nie stosuje się frazy „Pobrane z:” Po ostatnim znaku interpunkcyjnym należy przywołać adres url, który powinien zaczynać się od http lub https. Na końcu adresu url nie stawiamy kropki.

Gwiazdowski, R. (2022, 26 stycznia). Po co młodym własność. Rzeczpospolita.

<https://www.rp.pl/publicystyka/art19327461-robert-gwiazdowski-po-co-mlodym-wlasnosc>

Odsyłacz w tekście głównym: (Gwiazdowski, 2022).

- **Wpis na blogu**

Autor, A. (Rok, dzień miesiąc). Tytuł wpisu [Wpis na blogu]. <http://strona>.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 16/24

Śliwerski, B. (2022, 8 stycznia). Powracamy do źródeł albo o nich zapominamy i narzekamy [Wpis na blogu]. <https://sliwerski-pedagog.blogspot.com/2022/01/powracamy-do-zrode-albo-o-nich.html>

Odsyłacz w tekście głównym: (Śliwerski, 2022).

- **Komentarz na forum internetowym**

Autor. A. [lub nick] (rok, dzień miesiąc). Tytuł wpisu [Komentarz na forum internetowym]. [http:// /strona](#)

Bernstein, M. (2012, 30 czerwca). Re: Tinderbox for Academic and Nonfiction Writers. Reply #1 [Komentarz na forum internetowym]. <http://www.eastgate.com/Tinderbox/forum/YaBB.cgi?num=1341066563>

Odsyłacz w tekście głównym: (Bernstein, 2012).

- **Twitter**

Autor, A. [nazwa użytkownika]. (Rok, dzień miesiąc). Treść wpisu [Tweet]. [https://strona](#).

Gerbaudo, P. [paologerberaudo]. (2014, 15 września). In this context the 'generic internet user' as an imaginary average 'netizen' becomes the addressee of wide-ranging mobilising messages [Tweet].

<https://twitter.com/paologerberaudo/status/511519785348497408>

Odsyłacz w tekście głównym: (Gerbaudo, 2014).

3. Inne uwagi

- **Przypisy dolne**

Stosowanie przypisów dolnych należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Ich funkcją powinno być uzupełnienie podstawowych informacji zawartych w tekście głównym oraz informowanie o prawach autorskich. Informacje o prawach autorskich mogą odnosić się do cytowanych bądź adaptowanych materiałów (np. skal, pozycji kwestionariuszowych, reprodukowanych rysunków lub tabel).

- **Dosłowne przytaczanie tekstu**

Jeśli cytat składa się z mniej niż 40 słów, należy go włączyć w tekst w cudzysłowie. Bezpośrednio za cytatem należy umieścić nawias z odsyłaczem bibliograficznym.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 17/24

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. „Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst” (Śliwerski, 2012, s. 68). Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst.

Jeśli cytat składa się z 40 lub więcej słów, należy go wydzielić z tekstu głównego i wyróżnić w oddzielnym bloku tekstu (czcionka 11), wcięty w stosunku do tekstu głównego, bez użycia cudzysłowu. Wcięcie powinno być identyczne jak akapitu zwykłego tekstu. Odsyłacz bibliograficzny należy umieścić na końcu cytatu, za ostatnim znakiem interpunkcyjnym.

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst.

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst.

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst.

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst. (Śliwerski, 2012, s. 135)

Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst. Tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst tekst.

VI. INNE USTALENIA

Proponuje się, aby w semestrze VII i VIII podczas zajęć seminaryjnych nasilić pracę nad wyborem literatury przedmiotu oraz ogólną koncepcją pracy. Pod koniec tego okresu studenci powinni być także świadomi przedmiotu oraz założeń metodologicznych swych badań.

- semestr VIII kończy się uściśleniem tematów prac oraz złożeniem w Instytucie Studiów Edukacyjnych imiennego wykazu studentów wraz z proponowanymi tematami prac dyplomowych (termin składania wykazu – do 15 października);
- ostateczną wersję tematów prac zatwierdza dyrektor Instytutu Studiów Edukacyjnych;
- Student przygotowuje pracę dyplomową zgodnie z **Warunkami przystąpienia studentów do egzaminu dyplomowego (aktualnie obowiązującymi)**.

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 18/24

VII. EGZAMIN DYPLOMOWY

Do egzaminu dyplomowego dopuszczony może być student, który spełnia określone wymagania zawarte w dokumencie **”Warunki przystąpienia studentów do egzaminu dyplomowego”** obowiązujące w danym roku akademickim.

Tryb i terminy czynności związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego określa Regulamin Studiów.

Podczas egzaminu studentowi zadaje się trzy pytania; ich źródłem są następujące zagadnienia:

- dyscyplina kierunkowa oraz specjalnościowa, np. pedagogika ogólna, dydaktyka, teoria wychowania, pedagogika społeczna, specjalna, wczesnoszkolna, przedszkolna czy nauki o kulturze fizycznej;
- metodologiczne aspekty pracy dyplomowej, np. przedmiot badań, cele, problemy - pytania badawcze, metody, techniki oraz narzędzia zastosowane w procesie gromadzenia materiału empirycznego, metody jego opracowania itp.;
- efekty zrealizowanych badań własnych, np. osiągnięte wyniki, ich interpretacja, sformułowane na ich podstawie uogólnienia, prawidłowości, wnioski;
- praktyczne aspekty badań własnych, ukazujące możliwości wzbogacenia i optymalizowania praktyki edukacyjnej.

Do zadawania pytań upoważnieni są wszyscy członkowie komisji egzaminacyjnej z przewodniczącym włącznie.

Uwaga! Wątpliwości proceduralne związane z pracą dyplomową oraz przebiegiem egzaminu dyplomowego można wyjaśnić posiłkując się także regulaminem studiów ANS.

VIII. WYNIKI STUDIÓW

Na końcową ocenę studiów składają się następujące oceny cząstkowe:

- średnia ocen z zaliczeń i egzaminów uzyskanych w ciągu 5 – letniego okresu studiów (oceny wpisane do systemu);
- ocena przedłożonej pracy dyplomowej – jako średnia arytmetyczna oceny promotora i recenzenta; stanowi ona też istotny składnik oceny egzaminu dyplomowego;

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 19/24

- ocena egzaminu dyplomowego, będąca średnią arytmetyczną ocen uzyskanych za odpowiedzi na trzy pytania zadane podczas egzaminu dyplomowego

Końcowa ocena, rozumiana jako wynik studiów, to ocena na którą składa się:

- $\frac{1}{2}$ średniej arytmetycznej oceny z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w toku studiów (pozycja a);
- $\frac{1}{4}$ średniej arytmetycznej oceny pracy dyplomowej (pozycja b);
- $\frac{1}{4}$ oceny z egzaminu dyplomowego (pozycja c).

Ocena ta jako końcowa (ostateczna) zostaje wpisana do dyplomu.

W regulaminie studiów ustalono następującą skalę ocen końcowych, umieszczanych na dyplomie:

- do 3,25 - dostateczny,
- od 3,26 do 3,70 - dostateczny plus,
- od 3,71 do 4,20 – dobry,
- od 4,21 do 4,50 - dobry plus,
- od 4,51 do 5,0 - bardzo dobry.

IX. ZAŁĄCZNIKI DO PRZEWODNIKA:

1. Praca dyplomowa a prawo autorskie
2. Oświadczenie studenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie i przechowywanie danych w systemie ORPPR oraz bazie ANS – URPD w Raciborzu
3. Oświadczenie studenta dotyczące praw autorskich
4. Wzór strony tytułowej;
5. Wzór planu pracy

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 20/24

Załącznik 1

Mgr Maria Bartkowiak

Praca dyplomowa a prawo autorskie

Ustawa z dnia 4 lutego 1994r.o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. Nr 80 poz.904 z późn. zm.) reguluje m.in. odpowiedzialność karną za przywłaszczenie sobie cudzego autorstwa i wprowadzenie w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu. Utworem - zgodnie z ustawą - jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (art.1 ust.1 cyt.ust.). Przedmiotem ochrony objęte są wszelkie opracowania naukowe, podręczniki, zawarte w czasopiśmie artykuły, plany, projekty i rysunki, ale także tłumaczenia, adaptacje i przeróbki. Prawem autorskim nie objęte natomiast są akty normatywne lub ich urzędowe projekty, dokumenty urzędowe czy proste informacje prasowe. Wprowadzenie elementów cudzej twórczości do własnego utworu, jakim niewątpliwie jest także praca dyplomowa, może nastąpić tylko za zgodą twórcy, w ramach tzw. dozwolonego użytku lub po upływie tzw. okresu ochrony określonego go art.36 cyt. ust. Wynosi on lat 70 od śmierci twórcy lub daty pierwszej publikacji, jeżeli autor nie jest znany. Korzystając zatem z dostępnej literatury podczas tworzenia pracy dyplomowej nie można zapominać o prawach twórców utworów, z których korzysta student. Fakt jednak, że student w swojej pracy zamieszcza cytaty z utworów innych twórców nie jest prawnie zabroniony pod warunkiem spełnienia kryteriów opisanych w art. 29 cyt. ust. dotyczących tzw. dozwolonego użytku. Aby cytat nie naruszał przepisów prawa musi pochodzić z utworu już rozpowszechnionego, być przytoczony w innym, samoistnym utworze w zakresie uzasadnionym analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości. Po lekturze pracy dyplomowej nie może być zatem wątpliwości, jakie są poglądy jej autora, a które informacje, wnioski lub opinie zaczerpnął od innych autorów. Czytelnik, a przede wszystkim promotor i recenzent nie mogą mieć wątpliwości, że powstało odrębne dzieło, będące oryginalnym wynikiem pracy koncepcyjnej studenta. Piszący pracę musi zatem stworzyć własne dzieło, będące utworem samoistnym, twórczym, charakteryzującym się własnym piętnem jego twórcy. Sama kompilacja cytatów z dzieł wielu autorów bez nadania owego osobistego piętna nie

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 21/24

będzie mogła być uznana za zgodny z prawem dozwolony użytek z cudzego dzieła. Należy wspomnieć, że za osobiste piętno może być uznany sam dobór argumentów do przedstawienia danej tezy, sposób prowadzenia wnioskowania, czy wreszcie opracowany przez studenta plan dzieła. Cytat musi być także uzasadniony koncepcją pracy i nie może prowadzić do wyeliminowania potrzeby zapoznania się z dziełem macierzystym. W takim bowiem przypadku praca stałaby się niczym więcej jak tylko reprodukcją cytowanego utworu.

W razie niespełnienia powyższych kryteriów student naraża się na odpowiedzialność karną. Karalne jest zarówno przypisanie sobie cudzego autorstwa, zatem przedstawienie się za autora dzieła stworzonego przez inną osobę, np. na zlecenie studenta, jak też za odtworzenie cudzego utworu i podanie się za jego autora. W drugim przypadku mamy do czynienia z plagiatem, albowiem aby w całości wykorzystać cudze dzieło należałoby uzyskać zgodę autora na taki sposób wykorzystania i zapłacić mu stosowne wynagrodzenie. Występki takie zagrożone są karą grzywny, ograniczenia wolności lub karą pozbawienia wolności do lat trzech. Należy dodać, że osoba, której udowodniono by takie zachowanie naraża się także, w razie ujawnienia tego procederu, na utratę uzyskanego tytułu zawodowego. Za wprowadzenie w błąd organów uczelni i uzyskanie poświadczenia nieprawdy w postaci dyplomu uczelni grozi także odpowiedzialność karna przewidziana w art.273 kk dająca sądowi możliwość wymierzenia kary pozbawienia wolności do lat trzech.

Bibliografia

- Wyjaśnienie Ministerstwa Kultury i Sztuki z 25 maja 1995r. dotyczące plagiatu (pismo MKiS DPA.024/48/95);
 Wyjaśnienie Ministerstwa Kultury i Sztuki z 10 lipca 1995r. dotyczące cytatu (pismo MKiS DPA.024/122/95);
 Mozgawa M., Radoniewicz J. Przepisy karne w prawie autorskim. Zagadnienia teorii i praktyki. „Prokuratura i Prawo” 1997 nr 7-8, s. 7;
 Kolczyński J. Co wolno, czego nie wolno. „Rzeczpospolita” 2002 nr 11, s. 18.

Używane skróty:

cyt.ust. - cytowana ustawa

kk – kodeks karny

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 22/24

Załącznik 2

Oświadczenie studenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie i przechowywanie danych w systemie ORPPR oraz bazie ANS – URPD w Raciborzu – zgodnie z obowiązującym Regulaminem weryfikacji prac dyplomowych systemem JSA i archiwizacji w systemie ORRPD w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu

<http://repozytorium.akademiarac.edu.pl/index.php?p=Egzamin+dyplomowy%2FO%C5%9Bwiadczeni+a&view=Oswiadczenie-studenta-o-wyrazeniu-zgody-na-przetwarzanie-danych-w-systemie-ORPPR-oraz-bazie-PWSZ-URPD-w-Raciborzu-integralna-czesc-pracy.docx>

Załącznik 3

Oświadczenie studenta dotyczące praw autorskich - zgodnie z obowiązującym Regulaminem weryfikacji prac dyplomowych systemem JSA i archiwizacji w systemie ORRPD w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 23/24

Załącznik 4

Wzór strony tytułowej

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH

W RACIBORZU (16)*

INSTYTUT STUDIÓW EDUKACYJNYCH (15)*

KIERUNEK - PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA

I WCZESNOSZKOLNA(14)*

ADAM MACEDOŃSKI (14)*

TYTUŁ PRACY DYPLOMOWEJ MAGISTERSKIEJ (15)*

**TYTUŁ PRACY DYPLOMOWEJ MAGISTERSKIEJ W JĘZYKU
ANGIELSKIM (15)***

Praca dyplomowa magisterska
napisana pod kierunkiem (12)*
dra Adama Kaniewskiego (12)*

RACIBÓRZ 2023 (12)*

** Układ strony tytułowej pracy dyplomowej
Czcionka czarna Times New Roman
w nawiasach podano wielkość czcionki*

 AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W RACIBORZU	ZAŁĄCZNIK	Wydanie II 01.10.2023	Symbol Z-ISE-5.7-1-2
	Przewodnik po pracach dyplomowych jednolite studia magisterskie		Strona 24/24

Załącznik 5

Wzór planu pracy

STRUKTURA PRACY DYPLOMOWEJ MAGISTERSKIEJ /ok. 70-100 stron/

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	.....
Rozdział I	.....
1.1. Tytuł podrozdziału	.....
1.2. Tytuł podrozdziału.....	.....
Rozdział II	.....
1.1. Tytuł podrozdziału.....	.....
1.2. Tytuł podrozdziału.....	.....
Rozdział III	.....
3.1. Tytuł podrozdziału.....	.....
3.2. Tytuł podrozdziału.....	.....
Zakończenie. Wnioski i sugestie pedagogiczne.....	.....
Streszczenie, słowa kluczowe.....	.....
Bibliografia.....	.....
Spis tabel i wykresów.....	.....
Aneks.....	.....